

www.nfunorge.org
Youngstorget 2B, 0181 Oslo
Postboks 8954, Youngstorget,
0028 Oslo
Telefon: 22 39 60 50
Telefaks: 22 39 60 60
E-post: post@nfunorge.org
www-facebook.com/NFUorge

Tannhelseutvalget

17.01.2023

Innspill til tannhelseutvalget

Norsk Forbund for Utviklingshemmede (NFU) er en menneskerettsorganisasjon, som arbeider for full deltakelse og likeverd, og mot diskriminering. NFU skal ivareta interessen til mennesker med utviklingshemming og deres familier, overfor sentrale, regionale og lokale myndigheter. NFU har ca. 8500 medlemmer.

Vi stiller oss positive til at det er oppnevnt et tannhelseutvalg som skal foreta en helhetlig gjennomgang av tannhelsetjenesten.

Det følger av tannhelsetjenesteloven § 1-3 at den offentlige tannhelsetjenesten skal organisere forebyggende tiltak for hele befolkningen. Den skal gi et regelmessig og oppsøkende tilbud til blant annet «Psykisk utviklingshemmede» jf. bokstav b. For denne gruppen skal det med unntak for kjeveortopedisk behandling, ikke kreves vederlag jf. tannhl. § 2-2 annet ledd. Vi mener at personer med utviklingshemming må fremdeles tilbys gratis tannbehandling. Gratis tannhelsetjenester for personer med funksjonsnedsettelse vil blant annet sikre at retten til nødvendig tannhelsehjelp i tannhl. § 2-1 forblir reell.

Vi mener videre at man bør ha opplæring av tannpleier, og kontroll minst hvert halvår for å sjekke at tannpuss er grundig nok. Primært må den enkelte selv få opplæring, men det kan også være behov for hjelp fra foreldre og miljøtjenesten etter hvert. Da må disse få opplæring også. I den forlengelsen er det også viktig med god kompetanse i fremtidens tannhelsetjeneste. Pleiepersonell og øvrige ansatte i tannhelsetjenesten må ha kunnskap om hvordan sykdommer og diagnoser henger sammen med munnhelse. Eksempelvis har noen har spesielt korte røtter som f.eks. personer med Downs syndrom, og tannkjøttbetennelse fører raskere til at tenner løsner.

Mange personer med utviklingshemming må ha tannbehandling i narkose, da de ikke kan/vil samarbeide ved en undersøkelse eller dersom det blir nødvendig med behandling. Det blir gitt tilbakemeldinger på at det i mange tilfeller er alt for lang ventetid på denne type behandling. Selv ved mistanke om at det kan være smerter knyttet til tenner/munn, kan det være ventetid på flere måneder. Dette kan få alvorlige

konsekvenser for den det gjelder. I tillegg til at smertene kan utløse somatiske og psykiske helseplager, kan det også medføre unødvendig tvangsbruk på grunn av utagering utløst av smerter. I forlengelsen av dette mener vi også at det må legges til rette for samordning av ulike inngrep, slik at man slipper å bli lagt i narkose flere ganger enn nødvendig.

I korthet mener NFU at

- Personer med utviklingshemming må fremdeles tilbys gratis tannbehandling
- God kompetanse i tannhelsetjenesten, samt opplæring av pleiepersonell/andre som behandler vedkommende
- Det må iverksettes tiltak for å korte ned ventetiden for å få tannbehandling i narkose
- Det må legges til rette for at man samordner ulike inngrep, slik at man slipper å bli lagt i narkose flere ganger enn nødvendig

Med vennlig hilsen,

Hedvig Ekberg
Generalsekretær

Mariam Ashraf
Juridisk rådgiver